

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zachování venkova a možnosti jeho vývoje

Předkládá: Veronika Matoušková

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Zadání BP

Zadání BP

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Zachování venkova a možnosti jeho vývoje“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

Plzeň, březen, 2014

Poděkování

Ráda bych poděkovala JUDr. Tomášovi Loudovi, CSc., vedoucímu mé bakalářské práce, za konzultace a rady, které mi pro vyhotovení této práce poskytl. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům Obecního úřadu v Lodhěřově za ochotu a čas, který mi věnovali.

OBSAH:	
Úvod	1
1. Pojem venkova	2
1.1 Vymezení venkova.....	2
1.2 Vznik venkova	3
1.3 Typy venkovských sídel.....	3
1.4 Funkční typy venkovských sídel	6
2. Rozdíl mezi venkovem a městem	9
2.1 Vymezení města.....	9
2.2 Historie města	9
2.3 Typy městských sídel	11
2.4 Činnost hospodářství	13
2.4.1 Primární sektor	13
2.4.2 Sekundární sektor	14
2.4.3 Terciární sektor	16
2.4.4 Kvartérní sektor	17
2.5 Funkce měst a funkční typy	17
3. Pozitiva a negativa venkova	20
4. Budoucnost venkova	23
5. Obec Lodhéřov	31
5.1 Charakteristika obce Lodhéřov	31
5.4 Problémy obce a možnosti jejich řešení	35
Závěr	39
Resume	40
Zdroje:	41

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila téma Zachování venkova a možnosti jeho vývoje zejména proto, že je toto téma stále aktuální a také proto, že jsem velkou část svého života prožila na venkově i ve městě. Ve své práci se věnuji charakteristice života na venkově a ve městě. Poslední kapitolu své práce věnuji charakteristice obce Lodhěřov, kde obec stručně představím a rozeberu aktuální problémy obce.

Dle mého názoru dávají lidé v posledních letech přednost životu ve městě před životem na venkově. Je to zejména kvůli pracovním příležitostem a kvůli spektru služeb. Venkov má spíše rekreační funkci. Avšak leží-li venkovské sídlo v blízkosti většího města, kam vede dobré dopravní spojení, upřednostňují lidé život na venkovu. Venkov má oproti městu výhodu svým prostředím a sociálními vazbami. Města jsou povětšinou uspěchaná, přeplněná, plná dopravních prostředků a s tím spojený problém se smogem, atd. Oproti tomu je venkov čisté a klidné místo pro život. Jak jsem si již zmínila, město předčí venkov svou nabídkou služeb. Jedná se zejména o různé kulturní aktivity, sportovní aktivity, také o lékařskou péči, která je zejména pro starší obyvatele nezbytná. Také co se týče obchodů, venkov zaostává. Podrobněji se pozitivům a negativům venkova budu věnovat ve třetí kapitole.

Pro rozvoj venkova je důležitý příchod mladých lidí. Jelikož populace stárne, bez nových mladých obyvatel by se venkov postupně vytrácel. Proto by se obce měly snažit vytvářet zajímavé podmínky pro mladé obyvatele. Venkov má také oproti městu jednu důležitou funkci - zemědělství. Ve městě těžko nalezneme zemědělské usedlosti.

Má práce obsahuje definice venkovských a městských sídel, jejich historii a stručné vymezení hospodářské činnosti. Dále se budu věnovat významu venkova, jeho negativům a pozitivům a také představím programy, věnující se obnově a rozvoji venkova. V poslední kapitole se věnuji konkrétní obci, obci Lodhěřov.

1. Pojem venkova

1.1 Vymezení venkova

Venkov můžeme definovat jako prostor, který je řídko osídlený a jehož nejdůležitější funkcí je zemědělství. Venkov se oproti městu vyznačuje nízkou hustotou zalidnění a určitým typem staveb. Venkov rozlišujeme dle území na:

- venkovský region

- venkovský prostor

- venkovské sídlo

Pojem venkovský region označuje oblast, která je definována dle určitých kritérií, jako například dle podílu obyvatel, kteří žijí ve venkovských obcích, které jsou vymezeny počtem obyvatel na 1 km². Venkovský prostor označuje vesnice s jejich okolní krajinou či obecně označuje tento pojem území mimo městské plochy. Venkovským sídlem pak rozumíme seskupení obytných a hospodářských stavení, které plní hlavně zemědělské, ale i jiné funkce.¹

Rozlišení těchto pojmů nám pomůže chápat rozdíly v osídlení venkova ve světě, zejména ve vyspělých zemích. V USA nenajdeme vesnice stejné jako na našem území. Tamní „vesnice“ tvoří menší města, která mají mezi sebou velkou vzdálenost a jsou

¹ MAJEROVÁ, Věra a Jaroslav ČMEJREK. *Český venkov 2005: rozvoj venkovské společnosti*. Vyd. 1. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2005, 165 s. ISBN 80-213-1274-2, str. 39.

rozptýlená. Za venkov jsou považována sídla o počtu 2500 obyvatel. Ovšem rozptýlená osídlení převládají také v jiných státech v Evropě (například Irsko, Finsko, Norsko, aj.).²

1.2 Vznik venkova

Vznik vesnických osídlení byl závislý na několika činitelích, kterými byly především typ krajiny, kvalita půdy a zemědělská výroba. Většina venkovských sídel na celém světě se rozrůstá jak zvyšujícím se počtem obyvatel, tak stavebním rozrůstáním.

Počátky vesnického osídlení sahá hluboko do minulosti. Lidé se snažili uspokojit své potřeby prostřednictvím hledání potravy, budováním obydlí, které by je chránilo před nepříznivými podmínkami. Podle nejnovějších výzkumů dávali pravěcí lidé přednost před jeskyněmi holé krajině. První sídla byla velice jednoduchá, nejspíše se jednalo o pouhé přístřešky z větví a trávy. V chladnějších oblastech pak vyhledávali lidé úkryt v jeskyních, kde mohli udržovat oheň a kde byli chráněni před zimou a nepříznivým počasím. Postupem času se měnila podoba lidských obydlí, stávala se propracovanějšími, trvanlivějšími, stabilnějšími.³

1.3 Typy venkovských sídel

Nejdříve bychom si měli objasnit, co to je sídlo. „*Sídlo je seskupení usedlostí*“⁴. Rozmístění sídel v krajině se označuje pojmem osídlení. Osídlení rozdělujeme na

² SLEPIČKA, Alois. *Venkov a/nebo město: Lidé, sídla, krajina*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1981, 367 s., str. 25-29.

³ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 75-85.

⁴ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 33.

seskupené, jímž je město či vesnice, a rozptýlené, jimiž jsou samoty či vesnice.⁵ Tomuto dvojímu rozdělení se budu podrobněji věnovat v této kapitole níže.

Venkovská sídla rozdělujeme podle velikosti do následujících kategorií:

- **samota**
- **víska**
- **vesnice**

Samoty tvoří jedna až tři usedlosti a jsou tedy nejmenšími sídleními jednotkami. Samotu tvoří obytné domy, hospodářské domy a příslušné pozemky, které obklopují budovy, ale mohou být i odlehlé. V 19. století vznikaly nové typy samot, které souvisely s technickým rozvojem. Těmito samotami jsou například nádraží či zastávky. Další typy samot vznikaly v období vědecko-technické revoluce. Jsou jimi například pozorovací stanice, meteorologické observatoře a astronomické observatoře. Samoty vzniklé před 19. stoletím byly téměř nezávislé a zásobovaly se samy. Oproti tomu samoty vzniklé v 19. a 20. století jsou závislé na dovozu. Vesnice dále rozdělujeme na malé, s počtem do 30 domů, střední s počtem do 200 domů a velké nad 200 domů. Mají především zemědělský a lesnický charakter. Obyvatelé vesnic jsou, oproti obyvatelům měst, vázáni na půdu neboť na půdě žijí a mají z ní obživu.⁶

Dle počtu samot v krajině a poměru mezi nimi a vesnicemi rozdělujeme venkovská sídla na seskupená a rozptýlená. Seskupená osídlení se vyznačují větším počtem vesnic, oproti tomu rozptýlená osídlení jsou charakteristická převahou samot a vísek. Seskupená osídlení vznikají převážně v nížinách, kde je vhodná kvalita půdy a v případě suchých oblastí, kde je dostatek vody. Rozptýlené osídlení převažuje v horských oblastech, kde jsou méně úrodné půdy a kde je způsob hospodaření individuální, oproti tomu pro seskupené

⁵ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 33.

⁶ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 10.

osídlení je typické společné hospodaření. V České republice na většině území převažuje osídlení seskupené, rozptýlené osídlení se vyskytuje v horských oblastech či v českém pohraničí.⁷

Dále se venkovská sídla rozdělují podle svého půdorysu. Půdorysem rozumíme vnější podobu stavby a její stavební vývoj. K základním půdorysným typům venkovských sídel patří:

- **silniční vsi**
- **návesní vsi**
- **řadové vsi**
- **lesní návesní vsi**

Venkovská sídla typu silniční vsi jsou taková sídla, jejichž půdorysy jsou soustředěné a uspořádané blízko sebe a podél místní komunikace. Stavby mohou být vystavěny podél jedné komunikace (jednoduchý silniční půdorys), ale i podél více komunikací (složitý silniční půdorys). Tento typ venkovského osídlení je v České republice typický pro moravskou oblast, v Evropě se silniční venkovská sídla vyskytují například v Německu či ve Francii.

Návesní vsi se vyznačují pravidelným či nepravidelným tvarem, kolem kterého jsou vystavené usedlosti. Ve středu těchto vsí je tzv. náves, kde se soustřeďuje všechno dění. Návesní vsi měli obvykle pouze jeden, nejvýše dva vstupy.

Usedlosti ve dvou řadách, které jsou vystavěny podél cesty či potoka, nazýváme řadové vsi. Tyto usedlosti mezi sebou mají určitou vzdálenost. V hornaté krajině je stavba usedlosti přizpůsobena terénu, v rovinnaté krajině jsou usedlosti stavěny lineárně. Lesní návesní vsi se

⁷ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 14. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

od návěsních vsí odlišují tím, že se vyskytují na novém sídelním území a usedlosti jsou vystavěny kolem návsi volně.⁸

1.4 Funkční typy venkovských sídel

Všechna venkovská sídla charakterizuje zemědělská funkce, která ovlivnila jejich půdorys a celkový vzhled. Se vznikem průmyslu začali obyvatelé dojíždět za prací do měst. Postupem času se počet dojíždějících stále zvyšoval a tak docházelo k urbanizaci vesnic, neboť obyvatelé, kteří dojížděli za prací do měst a ve vesnici stále bydleli, přinášely do vesnice městské prvky.⁹

Podle podílu zaměstnaných obyvatel v oborech hospodářství rozlišujeme vesnice na:

- **Vesnice zemědělské**
- **Vesnice smíšené**
- **Vesnice urbanizované**

Dle funkce vesnického sídla rozlišujeme vesnice na¹⁰:

- **Monofunkční**
- **Vícefunkční**

⁸ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 17-18. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

⁹ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 120.

¹⁰ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 120.

Vesnice pro svou velikost byly monofunkční a plnily funkci zemědělskou, rybářskou a lesnickou. Vlivem urbanizace v posledních letech se stávají vesnice vícefunkčními. Důvodem je zejména vznik nové funkce, funkce obytné.

Vesnická sídla se podle funkce dělí na:¹¹

- **Zemědělská**
- **Zemědělsko - lesnická**
- **Zemědělsko – obytná**
- **Obytná**

V zemědělských sídlech pracuje více než 60% obyvatel v zemědělství a lesnictví, mimo sídlo pracuje méně než 40% obyvatel.

Zemědělsko – lesnická sídla jsou charakterizována stejně jako sídla zemědělská, avšak s tím rozdílem, že zaměstnanců v lesnictví je větší podíl.

V zemědělsko – obytných sídlech je poměr obyvatel pracujících v zemědělství a mimo město téměř vyrovnaný.

Obytná sídla jsou vyznačována větším podílem pracujících mimo vesnici, v zemědělství pak pracuje méně lidí.

Další členění vesnických sídel je na sídla polovenkovská a poloměstská. Jak je patrné z názvu, polovenkovská sídla mají blíže k venkovu a poloměstská sídla mají spíše městská

¹¹ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 120-123.

charakter. Tato sídla tvoří přechod mezi venkovem a městem. Tato sídla disponují zemědělskou funkcí, službami a průmyslovou výrobou.¹²

V současnosti mají pouze zemědělskou funkci sídla v nejzaostalejších zemích. Ve vyspělých zemích se pronikáním průmyslu vytratila čistě zemědělská funkce a vznikly i funkce další. V České republice převažuje ve venkovských sídlech obytná funkce. V nezemědělských oblastech mají venkovská sídla, jak jsem již zmínila, funkci obytnou a funkci služeb.

¹² VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 120-126.

2. Rozdíl mezi venkovem a městem

2.1 Vymezení města

Pokud bychom hledali přesnou definici města, narazili bychom. Žádná konkrétní definice tohoto pojmu neexistuje. Město můžeme definovat jako sídlo nezemědělského charakteru s určitými funkcemi, také jako seskupení lidí, kteří žijí odlišný život než lidé žijící na venkově nebo můžeme pojem město definovat jako soustředění lidí a domů, jež pokrývají velkou plochu a leží v místě střetu obchodních cest. Aby bylo sídlo považováno za město, musí splnit vnější a vnitřní znaky města. Mezi vnitřní znaky města patří hustota obyvatelstva, hospodářská činnost a různé městské funkce. K vnějším znakům řadíme půdorys, jádro města, neobývané budovy, různé typy zastavěných ploch.¹³

2.2 Historie města

Sídla vznikala již v 10. tisíciletí před naším letopočtem a obyvatelé se živili lovem, sběrem a později zemědělstvím. Když v zemědělství vznikaly přebytky, obyvatelé se začali rozlišovat na zemědělce a nezemědělce. Působení nezemědělců se koncentrovalo do větších sídel, která se vyvíjela až do dnešních měst.

První starověká města vznikla přibližně v 5. tisíciletí před naším letopočtem (Mezopotámie, Egypt) a byla budována v oblastech s vhodným klimatem a s dostatkem

¹³ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 22-23. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

vody pro zavlažování. Za nejstarší město, stále existující, je považováno Jericho, které vzniklo v 9. století před naším letopočtem.¹⁴

Města vznikající ve středověku byla budována blízko významných cest a často také v oblasti těžby vzácných kovů. První města na našem území vznikala za Velkomoravské říše. Tato sídla měla náboženskou a administrativní funkci, avšak po zániku Velkomoravské říše zanikla i tato první města. Dalším obdobím vzniku měst bylo 12. století. V této době se rozlišovala města na poddanská, založená šlechtou či církví, královská, města a městyse. Města založená ve středověku měla podobný půdorys. Centrum města tvořilo náměstí, z něhož vedly ulice k hradbám. Tato města byla obvykle malá, s nízkým počtem obyvatel.

Novověká města se masivně rozšiřovala v 18. a 19. století, kdy došlo k rozvoji dopravy, průmyslu a obchodu. V této době se lidé ve velké míře stěhovali z venkova do měst. Původní středověká města se tedy rozšiřují, avšak zachovávají si své jádro, které má obchodní a administrativní funkci. I přes rozrůstání většiny měst, některá města postupně upadala, například kvůli nevyhovující dopravní poloze. Současně však některá venkovská města postupně ztrácela zemědělský charakter a začala plnit některé městské funkce.¹⁵

S postupným rozšiřováním měst souvisí pojem urbanizace. Urbanizace označuje seskupení obyvatel a nezemědělských činností do velkých měst, a s tím související v sociálních vztazích, změny v chování obyvatel.¹⁶ Rozlišujeme tři typy urbanizace, a to:

- **Základní**
- **Střední**

¹⁴ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 25-28. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

¹⁵ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 25-28. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

¹⁶ SLEPIČKA, Alois. *Venkov a/nebo město: Lidé, sídla, krajina*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1981, 367 s, str. 32.

- **Velkoměstská**

Základní urbanizaci tvoří podíl městského obyvatelstva s více než 500 obyvateli na celkový počet obyvatel státu či konkrétního území.

Střední urbanizaci tvoří podíl městského obyvatelstva s více než 20 000 obyvateli na celkový počet obyvatel státu či konkrétního území.

Velkoměstská urbanizace je určena podílem velkoměstského obyvatelstva s více než 100 000 obyvateli na celkový počet obyvatel státu či konkrétního území.

Po vynálezu parního stroje, tedy v roce 1765, se strhla vlna urbanizace. V době před parním strojem byl počet obyvatel v sídlech po staletí téměř neměnný. Zvýšení procesu urbanizace bylo to dáno tím, že došlo k rozvoji průmyslu, vyráběly se nové nástroje, umožňující lepší obdělávání půdy a také nástroje lepší a rychlejší produkci potravin. Průmysl se v této době přesunul do oblasti těžby uhlí a vznikala nová pracovní místa, která přitahovala nové obyvatele, kteří se stěhovali za prací z venkovských oblastí do měst. Proces poměšťování probíhá ve velké míře přibližně 180 let. Míra urbanizace je vyšší ve vyspělých zemích.¹⁷

2.3 Typy městských sídel

Města ve starověku a středověku byla výrazně odlišná od zemědělských sídel. U dnešních menších měst je tomu podobně. Administrativní hranice se shodují se skutečnými hranicemi sídla. S výjimkou měst, k nimž jsou připojeny okolní obce. V takovém případě se administrativní a skutečná hranice liší. U větších sídel je s vymezením hranic

¹⁷ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 80-858-4114-2, str. 171-182.

problematické. Městská zástavba se rozšiřuje za administrativní hranice a přechod mezi městem a okolními sídly není výrazný.¹⁸

Města podle velikosti rozlišujeme na:

- **Aglomerace**
- **Konurbace**
- **Megalopole**

Aglomerace vzniká seskupením měst okolo jednoho většího sídla. Připojená města mají výhodu využívání služeb většího sídla. Sídla seskupená kolem hlavního města jsou například průmyslová střediska, satelitní městečka, rekreační sídla. Příkladem aglomerace v ČR je Liberec-Jablonec nad Nisou nebo Most-Litvínov.

Konurbaci tvoří města splývající v jeden celek. Části konurbace jsou samostatné, ale v některých funkcích se doplňují. V některých konurbacích žije i více než milion lidí. Konurbace vznikaly obvykle v místech nerostných surovin či v blízkosti řek. Konurbacemi v ČR jsou například Tábor-Sezimovo Ústí-Planá nad Lužnicí.

Megalopole představuje velké urbanizované území, zabírající několik set kilometrů čtverečních. Megalopoli tvoří na sebe navazující města a městečka, také vzniká spojením hlavního města s jeho předměstím, mezi nimiž existují volné plochy. Příkladem megalopole najdeme v USA. Je jím spojení měst Boston, New York, Filadelfie, Washington.¹⁹

¹⁸ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 34-35. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

¹⁹ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 80-858-4114-2, str. 182-186.

2.4 Činnost hospodářství

Hospodářskou činností rozumíme společenskou činnost, jež nám opatřuje věci či služby, které slouží k uspokojování lidských potřeb. Opatřování tedy znamená výroba nových hodnot, jako například nové oděvy, nástroje atd.²⁰

2.4.1 Primární sektor

Do primárního sektoru zahrnujeme odvětví přeměňující přírodní zdroje do základních produktů. Do tohoto sektoru patří produkty zemědělství, chov zvířat, rybolov, těžba surovin. Proto se tomuto sektoru také říká sektor surovin či prvovýroba. Primární sektor dominuje v rozvojových zemích. Primární sektor tvoří tato odvětví:²¹

- **Zemědělství**
- **Lesnictví**
- **Lov a rybolov**
- **Těžba surovin**

Zemědělství produkuje potraviny pro světovou populaci, která by bez těchto produktů nemohla existovat. Ve vyspělých zemích je v zemědělství zaměstnáno přibližně 2-10 % obyvatel, v rozvojových zemích pak i více než 70% obyvatel. Pro zemědělství je samozřejmě nejdůležitější půda, která ovlivňuje výsledky výroby. Již od neolitu se větší část obyvatel věnovala zemědělství a chovu zvířat, jejich domestikaci.

Lesy se vyskytují n a všech kontinentech kromě Antarktidy a pokrývají zhruba 30% pevniny. Lesy jsou důležité pro svou schopnost schránit půdu a doplňovat podzemní vody.

²⁰ Klasifikace ekonomických činností a odvětví. *Managementmania*. [online]. © 2011-2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/klasifikace-ekonomickych-cinnosti-a-odvetvi>

²¹ Klasifikace ekonomických činností a odvětví. *Managementmania*. [online]. © 2011-2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/klasifikace-ekonomickych-cinnosti-a-odvetvi>

Lesy představují obnovitelný zdroj. Dřevo je významnou surovinou, používá se ve stavebnictví, v těžebním průmyslu, k výrobě papíru atd. Pokud dochází k pravidelné obnově lesních porostů, jsou lesy nevyčerpatelný zdroj, Ovšem v současnosti dochází častěji k tomu, že v některých zemích je těžba dřeva vyšší než přírůstek.²²

2.4.2 Sekundární sektor

Sekundární sektor můžeme označovat také jako sektor výroby a průmyslu či jako zpracovatelský sektor. Tento sektor tvoří ta odvětví, kterými se suroviny přeměňují na výrobky a zboží. Tento sektor dělíme na lehký a těžký průmysl. V jednotlivých zemích dominují jiná odvětví, záleží na místních podmínkách a průmyslových tradicích. Odvětví patřící do sekundárního sektoru:²³

- **Strojírenství**
- **Automobilový průmysl**
- **Elektrotechnický průmysl**
- **Chemický průmysl**
- **Energetický průmysl**
- **Hutnický průmysl**
- **Stavební průmysl**
- **Potravinářský průmysl**
- **Sklářský průmysl**
- **Textilní průmysl**
- **Spotřební průmysl**

V průmyslovém odvětví vyspělých zemích je zaměstnáno 30-45% obyvatel, v rozvojových zemích méně než 15% obyvatel. Rozmístění průmyslu ovlivňují určití

²² HRALA, Václav. *Geografie světového hospodářství: Vybrané kapitoly*. 3. dotisk 1. vydání. Praha: VŠE, 1996, 131 s. ISBN 80-707-9232-9, str. 77-98.

²³ Tamtéž

činitelé. Každé odvětví průmyslu disponuje určitými nároky, co se týká energie, surovin a pracovníků. Průmysl je v posledních letech značně omezován problematikou ochrany životního prostředí.

Energetický průmysl získává energetické zdrojem, které posléze zpracovává na ropné deriváty, svítiplyn, elektrickou energii aj. Rozvojem hospodářství dochází k zvyšování nároků na energii, na její množství a kvalitu a tím se zvyšují tendence k využívání účinnějších energetických zdrojů. Energie je nezbytná pro všechny sektory hospodářství. Modernizací průmyslu dochází ke zlepšování životních podmínek obyvatel a zlepšování služeb.

Průmysl strojírenství zahrnuje mnoho odvětví. Strojírenství se v posledních letech dynamicky rozvíjí a dochází k vytváření nových oborů. Tento průmysl zajišťuje vývoj výrobních objektů a služeb. Rozmístění strojírenského průmyslu ovlivňuje zejména dostatečné množství pracovních sil. Tyto pracovní síly musí být kvalifikované. Dále ovlivňuje rozmístění kov jako surovina. Prosazuje se snižování spotřeby kovu, ale strojírenský průmysl zpracovává více než polovinu výroby oceli. Dalším činitelem ovlivňujícím strojírenství jsou ostatní odvětví hospodářství a také obyvatelstvo.

Chemický průmysl přispívá k rozvoji techniky v hospodářství. Chemický průmysl v současné době postupně nahrazuje některé přírodní suroviny syntetickými materiály. Produkci hnojiv, postřiků a různých stimulátorů pro zvířata přispívá k většímu růstu výroby potravin. K nejvíce se rozvíjejícím oborům chemického průmyslu patří farmacie, kosmetika a prostředky určené k mytí. Populární je také výroba plastických hmot (polymery, termoplasty). Hlavní činitel ovlivňující rozmístění chemického průmyslu je surovina, jež má nerovnoměrné rozmístění. Tento průmysl je velice náročný na energii. Převážná část energie se spotřebuje k výrobě základního produktu.²⁴

²⁴ HRALA, Václav. *Geografie světového hospodářství: Vybrané kapitoly*. 3. dotisk 1. vydání. Praha: VŠE, 1996, 131 s. ISBN 80-707-9232-9, str.47-73.

Potravinářský průmysl zpracovává rostlinné a živočišné produkty. Svými produkty uspokojuje potřeby obyvatelstva. Ve vyspělých zemích se potravinářství řadí na třetí místo ve struktuře výroby. Tento průmysl zpracovává produkty organické přírody, které působením biologických procesů mění svou kvalitu. Tomuto se přizpůsobují technologie zpracování, které omezují rozklad surovin nebo je naopak podporují.²⁵

2.4.3 Terciární sektor

Terciární sektor nebo také sektor služeb, zahrnuje odvětví týkající se poskytování služeb. Těmito odvětvími jsou:²⁶

- **Obchod a zprostředkování**
- **Transport**
- **Skladování**
- **Cestovní ruch**
- **Ubytování a pohostinství**
- **Finanční služby**
- **Média**
- **Informační a komunikační služby**
- **Vzdělání**
- **Zdravotnictví a sociální péče**
- **Nemovitosti a infrastruktura**
- **Kultura**
- **Odborné služby**
- **Řemesla**
- **Veřejná správa**

²⁵ HRALA, Václav. *Geografie světového hospodářství: Vybrané kapitoly*. 3. dotisk 1. vydání. Praha: VŠE, 1996, 131 s. ISBN 80-707-9232-9, str.47-73.

²⁶ Klasifikace ekonomických činností a odvětví. *Managementmania*. [online]. © 2011-2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/klasifikace-ekonomickych-cinnosti-a-odvetvi>

2.4.4 Kvartérní sektor

Kvartérní sektor se označuje též jako sektor znalostní a patří sem věda a výzkum. Tento sektor se vyznačuje vysokou vzdělaností a pracovníci v tomto sektoru musí být vysoce kvalifikovaní. Kvartérní sektor dominuje v nejvyspělejších zemích a vytváří nová odvětví a produkuje nové služby a produkty.²⁷

2.5 Funkce měst a funkční typy

Každé město plní určité funkce. Ne všechna města vykonávají stejné funkce, a tak mají různorodé požadavky na plochy a uspořádání prostoru.

Města mají tzv. střediskovou funkci. To znamená, že každý obyvatel si v centru města může zařídit různé pochůzky, nákupy, má možnost navštívit různé kulturní zařízení, školy, může využít lékařské péče apod. Další členění městských funkcí rozlišujeme na funkce městotvorné, které jsou pro obyvatelé žijící mimo město a městoobslužné, které slouží pro obyvatelé města. Pokud by došlo k omezení městotvorných služeb, znamenalo by to pro město jeho úpadek, neboť tato funkce je pro město nezbytná, a to z důvodů poskytování finančních příjmů pro město. Funkce měst představují činnosti městského obyvatelstva, na kterých závisí rozvoj města.²⁸

²⁷ Klasifikace ekonomických činností a odvětví. *Managementmania*. [online]. © 2011-2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/klasifikace-ekonomickych-cinnosti-a-odvetvi>

²⁸ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 36-37. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

Města dělíme podle ekonomických funkcí na města s vlastní ekonomickou základnou a bez vlastní ekonomické základny. Převládá-li jedna z těchto funkcí, rozlišujeme základní funkční typy měst, a to²⁹:

- **města obranná**
- **obchodní**
- **dopravní**
- **průmyslová**
- **administrativně správní**
- **kulturní**
- **univerzitní**
- **léčebná a rekreační**

Obranná města převažovala v minulosti, dnes taková města najdeme jen výjimečně. Základ těchto měst tvořily pevnosti či hrady, budované ve významných oblastech. Takové město poznáme podle toho, že v názvu byla např. přípona -burg. V dnešní době mají obrannou funkci pouze vojenské újezdy.

Sídla, ve kterých docházelo k výměně zboží, se vyvíjela v města, kde tržiště představovalo jeden z prvních znaků městského života. Ovšem ve středověku byla dána přesná vzdálenost mezi jednotlivými tržišti, což ovlivnilo vývoj středověkých měst.

Dopravní města vznikala jako odpočinkové místo. Když lidé v minulosti přepravovali zboží na svých zádech, hlavách či na zvířatech, bylo potřeba mít nějaké místo, kde by se člověk po dlouhé cestě osvěžil a odpočinul si. Tato místa se postupem času stala jádrem městského života. Rozvojem dopravy se některá odpočinková místa ocitla v krizové

²⁹ HALÁS, Marián, Miloš FŇUKAL a Šárka BRYCHOTVÁ. *Základy humánní geografie 2: Geografie sídel* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2014-03-25], str. 36-37. Dostupné z: <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf>

situaci, neboť zrychlením dopravy se prodlužovala vzdálenost těchto míst. Města, která disponovala výhodnou polohou, se rozrůstala, oproti tomu oddechová místa ležící mezi těmito místy s výhodnou polohou postupně zanikala.³⁰

V průmyslových městech žijí obyvatelé pracující při těžbě surovin či ve zpracovatelském průmyslu. Tato města jsou založena na průmyslových odvětvích. Zvláštní skupinou jsou hornická města, jež jsou spjata s hornictvím. Po úpadku hornictví dochází i k zániku těchto měst.

Správní funkcí disponují zejména hlavní města nově zakládaná. Tato města jsou na začátku malá, postupem získávají i jiné funkce a tím dochází k nárůstu obyvatelstva.

Jsou města, jež disponují především univerzitní funkcí. Těmito městy jsou například Oxford v Anglii, Lund ve Švédsku.

Města využívající léčivé prameny jsou města lázeňská. K největším lázeňským městům světa patří Budapešť. U nás patří k nejznámějším lázeňským městům Karlovy Vary, Luhačovice či Mariánské Lázně.³¹

³⁰ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 210-216.

³¹ VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. 1. vyd. Praha: Academia, 1980, 393 s. ISBN 21-016-80, str. 210-221.

3. Pozitiva a negativa venkova

Každý z nás má vlastní pohled na venkov a považuje za pozitivní a negativní stránky vždy něco jiného. Narodila jsem se v malém městě na jihu Čech, poté jsem se přestěhovala do většího města a současně jsem trávila volný čas na venkově. Proto, dle mého názoru, mohu posoudit klady a zápory života na venkově lépe než člověk vyrůstající pouze ve městě.

Pozitiva

Město nemůže konkurovat venkovu prostředím. Venkovská příroda přímo svádí k rekreaci, k odpočinku. Okolí je na venkově čistší nežli prostředí plné smogu ve městě. Myslím si, že venkovské prostředí je vhodnější pro výchovu dětí.

Nejen pro čistší prostředí, ale také kvůli téměř žádné kriminalitě a také kvůli lepším sociálním vztahům. Projdete-li se vesnicí, každá občan Vás pozdraví, sousedské vztahy jsou osobnější než ve městě. Lidé jsou ochotnější, drží více pospolu.

Za další pozitivum považuji málo frekventovanou dopravu. Tím je i obec bezpečnější, zejména pro děti.

Další pozitivum je krásné bydlení. Lidé ve městech bydlí převážně v panelových domech, kde nemají žádné soukromí, nemají k dispozici žádnou zahradu a jsou obklopeny opět dalšími panelovými domy. Zeleň ve městech chybí, naproti tomu venkov poskytuje dostatečné množství zeleně, která se dá dále využívat.

Negativa

Mezi největší negativa života na venkově patří jistě nedostatečná dopravní obslužnost. Samozřejmě tomu není tak vždy, ale pokud vesnice leží ve větší vzdálenosti od města, je dopravní obslužnost omezená. V těchto situacích jsou pak obyvatelé venkova odkázáni na vlastní dopravní prostředky. Pokud by ale byla doprava intenzivní, mohlo by

dojít k situaci, že obyvatele vesnic bude časově, možná i finančně, tížit každodenní dojíždění za prací či za vzděláním, opustí venkov a dají přednost městskému životu.

K negativům života na venkově zajisté patří nedostatek pracovních míst. Je-li obyvatel vesnice zaměstnán ve vzdálenějším místě, musí za prací dojíždět. To považuji také za mínus. Jak jsem se již zmínila výše, dojíždění se může časem jevit jako problematické.

Ve větších vesnicích se nachází obchod s potravinami. Ovšem v takových obchodech nalezneme pouze základní potraviny, za mnohonásobně vyšší ceny než v hypermarketech ve městech. Ceny zboží jsou pochopitelné. Pokud by v takto malých obchodech byly ceny srovnatelné s cenami v městských obchodech, majiteli obchodu by se provoz nevyplatil. Tyto obchody tedy neslouží ke každodennímu nakupování, pro obyvatele je výhodnější nakupovat ve velkém množství v hypermarketech.

Město poskytuje obyvatelům bohatší kulturní vyžití. Ve venkovských sídlech je kultury pramálo. Kulturními akcemi na venkově bývají různé plesy a zábavy, které se konají pouze několikrát do roka. Zajisté se najdou takové obce, kde je kulturních vyžití více, ale to se jedná spíše o vesnice s vyšším počtem obyvatel.

Dalším, dle mého názoru velkým, negativem je absence služeb, které jsou pro obyvatele potřebné, ovšem vyskytují se pouze ve městech. Jedná se zejména o finanční služby, informační a komunikační služby, vzdělání, zdravotnická péče, odborné služby, řemesla aj. Ve větších vesnicích bývá zajištěna lékařská péče například jednou týdně. Opět jsou obyvatelé odkázáni na blízkost města. V tomto případě je výhodná blízká poloha vesnice k městskému sídlu. V situacích ohrožujících život je vzdálenost lékařského zařízení rozhodující.

Poskytování vzdělání je na venkově na úrovni mateřských a základních škol. Tyto základní školy mají, řekla bych, rodinnou atmosféru. I přesto jsou děti absolvující tyto školy na stejné úrovni jako děti absolvující základní školy ve městech. Například drtivá většina obyvatel, kteří navštěvovali základní školu v obci Lodhěřov, jsou nyní vysokoškolsky vzděláni.

Další negativum spatřuji v bydlení a s tím spojenou péči o dům. Lidé žijící ve městech, například na sídlištích, nemají žádnou práci kolem svého obydlí. Na vesnici má každý u domu zahradu, která vyžaduje určitou pravidelnou péči. Samozřejmě ne každý obyvatel se pravidelně stará o svůj dům a my můžeme na vesnicích spatřit zarostlé a zanedbané zahrady, ale převážná část obyvatel pečuje o své obydlí.

V kladech venkova jsem se zmínila o stabilnějších a lepších sociálních vazbách. Ovšem důsledkem toho je, že lidé ve vesnicích nemají takřka žádné soukromí. Všichni se mezi sebou znají a informace se na malých i větších vesnicích šíří mnohem rychleji než ve městech. Tento fakt může některé obyvatele odrazovat od žití na venkově, zvláště pokud si potrpí na vlastním soukromí.

4. Budoucnost venkova

Pro zachování venkova a jeho vývoj existuje v České republice mnoho různých programů. Nejznámějším z nich je Program pro rozvoj venkova. Program pro rozvoj venkova je novelizací původního Programu pro rozvoj vesnice, který projednala vláda České republiky v květnu roku 1991. Tento původní program předkládalo ministerstvo životního prostředí, ministerstvo zemědělství a ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj. Cílem tohoto programu bylo celkové obnovení venkova a jeho zachování pro budoucnost. Z počátku realizace Programu obnovy vesnice se vyskytl problém, týkající se poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu. V roce 1994 se však poslancům Parlamentu ČR podařilo získat ze státního rozpočtu 100 mil. Kč na podporu tohoto programu. V dalších letech se tato částka postupně zvyšovala, až v roce 1998 dosáhla 500 mil. Kč. Dalším problémem bylo, že se pravomoci a povinnosti převáděli mezi ministerstvy. To se vyřešilo v roce 1996, kdy všechny kompetence získalo Ministerstvo pro místní rozvoj. V současnosti je k Programu přihlášeno přes 3 000 obcí. Tomuto programu se budu více věnovat v této kapitole.³²

Program rozvoje venkova 2014-2020

Tento program zahrnuje 6 priorit, které platí pro celou Evropskou unii. Těmito prioritami jsou:

- Podpořit předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a na venkově
- Zvýšit produktivitu zemědělských podniků a zvýšit konkurenceschopnost zemědělských činností a udržet obhospodařování lesů

³² Databáze Cesta do Evropské unie. ISAP Informační systém pro implementaci práva EU. [online]. © 2011 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z:

<http://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NFS/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/926f51a90c5a895e8025686d003c6c60?OpenDocument>

- Podpořit potravinové řetězce a zlepšit životní podmínky zvířat
- Zlepšit prostředí týkající se zemědělství a lesnictví
- Lépe využívat zdroje a podpořit přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku v zemědělství
- Zlepšit sociální vazby a snažit se snížit chudobu na venkově

V květnu roku 2013 byla do vlády předložena první verze Programu rozvoje venkova 2013-2020.³³

Program rozvoje venkova 2007-2013

Program rozvoje venkova pro období 2007 až 2013 schválil dne 23. května roku 2007 Výbor pro rozvoj venkova Evropské komise. Tento program spravuje Ministerstvo zemědělství ČR. Program je rozdělen do 4 os, kterými jsou³⁴:

Osa I: zabývá se zlepšením konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví.

Osa II: zaměřena ochranu vody, půdy a má za cíl zmírnit klimatické změny.

Osa III: zabývá se zkvalitněním života na venkově a člení hospodářství venkova.

Osa IV: pomáhá obyvatelům venkovských sídel vytvořit strategii rozvoje území

Aby obec mohla požádat o dotaci v tomto programu, musí mít především představu o realizaci svého projektu. Dále by se měl žadatel o dotaci informovat o programovém dokumentu³⁵, ve kterém nalezne podmínky poskytnutí dotace, opatření programu, územní omezení atd. Nalezne-li zájemce v programovém dokumentu konkrétní oblast podpory,

³³ Dotace. *Ministerstvo zemědělství*. [online]. © 2009-2013 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>

³⁴ Dotace. *Ministerstvo zemědělství*. [online]. © 2009-2013 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>

³⁵ Základními programovými dokumenty jsou Národní strategický plán, Program rozvoje venkova ČR 2007-2013

musí si pomyslet, do jakého opatření spadá. Žadatel se též musí důkladně informovat o podmínkách pro poskytnutí dotace. Narazí-li na nějakou nejasnost, může kontaktovat Ministerstvo zemědělství a Státní zemědělský intervenční fond, tito žadatelé poskytnou veškeré potřebné informace.

Po podání žádosti o dotaci, je-li správně podána, je tato žádost zaregistrována. V případě nedostatků v žádosti lze nedostatky doplnit. Dojde-li k poskytnutí dotace, musí si nejdříve žadatel projekt financovat sám, dotace bude poskytnuta až po předložených fakturách.

Jedním z úspěšných projektů Programu rozvoje venkova 2007-2013 bylo vybudování Naučné stezky Gruň- Bílý kříž. Celkové náklady vybudování stezky činily 363 327 Kč. Proplacené dotace byly ve výši 282 832 Kč, z toho 212 124 Kč podíl EU a 70 708 Kč podíl státního rozpočtu ČR.

Tato stezka je tvořena čtrnácti zastávkami vybudovanými na beskydském hřebeni, v Gruni. Důvodem vybudování naučné stezky bylo přiblížit tento region návštěvníkům a udělat ho více zajímavým.

Dalším úspěšným projektem bylo získání dotace pro společnost Lesy Hluboká nad Vltavou ke koupi stroje harvester John Deere 1270D ECO III. Tento stroj slouží k těžbě dřeva, který je šetrný k lesnímu ekosystému a usnadňuje práci dělníkům, neboť opracování jednoho stromu trvá dělníkovi půl hodiny, tento stroj to samé zvládne za několik minut. Celkové náklady ke koupi stroje byly ve výši 11 891 839 Kč, z toho dotace ve výši 4 896 639 Kč.³⁶

³⁶ Dotace. *Ministerstvo zemědělství*. [online]. © 2009-2013 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>

Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014

Tento podprogram byl vytvořen ke splnění cílů Programu obnovy venkova a předpokládá spoluúčast obyvatel venkovských oblastí při obnově obcí. Příjemci dotací se vymezují do čtyř dotačních titulů:

1. dotační titul: Pro podporu vítězů v soutěži Vesnice roku. Dotace je poskytována do výše 80% vynaložených nákladů. 1. dotační titul podporuje akce, které jsou zaměřené na obnovení a udržování venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na úpravy veřejného prostranství, na opravy místních komunikací a veřejného osvětlení a také na prezentaci obce v soutěži Vesnice roku.³⁷

2. dotační titul: Pro podporu zapojení dětí a mládeže do života v obci. Dotace je poskytována do výše 70% vynaložených nákladů. Minimální výše dotace činí 50.000,- Kč, maximální výše dotace činí 400.000,- Kč. 2. dotační titul podporuje akce pro děti a mládež, na kterých se děti a mládež sami účastní a jsou zaměřené stejně jako u dotačního titulu č. 1 na obnovení a udržování venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na úpravu veřejných prostranství a na opravy a budování zařízení na aktivity pro volný čas.³⁸

3. dotační titul: Pro podporu spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova. Dotace je poskytována do výše 70% vynaložených nákladů. Maximální limit dotace činí 20.000,- Kč. Podporují se akce, které jsou zaměřené na prezentaci projektů obnovy venkova.³⁹

³⁷ Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014. *Ministerstvo pro místní rozvoj*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

³⁸ Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014. *Ministerstvo pro místní rozvoj*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

³⁹ Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014. *Ministerstvo pro místní rozvoj*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

4. dotační titul: Pro podporu obnovy drobných sakrálních staveb v obci. Jedná se o stavby, které leží v katastrálním území obce a jsou prohlášeny kulturní památkou. Takovými stavbami jsou například kapličky, sochy, kříže.⁴⁰

Důležité je zmínit, že pokud je již nějaká akce započatá, nelze již žádat o dotaci, tzn. žádost se musí podat před začátkem plánované akce. Ovšem pokud se jedná například o budování stavby, které je rozděleno do více etap, lze žádost o dotace podat pro další etapu, pokud je předešlá etapa ukončena. Účastník podprogramu má povinnost pět let po dokončení akce zajistit podmínky pro řádné užívání objektu, pro který čerpal dotace a také nesmí po dobu pěti let tento objekt převést na jinou osobu či jinak omezit volné nakládání s tímto objektem.⁴¹

Do podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014 se přihlásilo 1 317 obcí, z toho pro 1. dotační titul 62 obcí, pro 2. dotační titul 896 obcí, pro 3. titul 54 obcí a pro 4. titul 305 obcí. Účastníci v podprogramu s 1. dotačním titulem přihlašovali projekty týkající se oprav chodníků a osvětlení, rekonstrukce různých částí budov, vybudování víceúčelových hřišť atp. Účastníci s 2. dotačním titulem přihlašovali projekty týkající se výstavby dětských hřišť a rekonstrukce školních budov. Ve 3. dotačním titulu najdeme projekty týkající se vzdělání, spolupráce a obnovy žádajících obcí. 4. dotační titul obsahuje žádosti o opravy, rekonstrukce a obnovy památek obcí.⁴²

⁴⁰ Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014. *Ministerstvo pro místní rozvoj*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

⁴¹ Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014. *Ministerstvo pro místní rozvoj*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

⁴² Podpora obnovy a rozvoje venkova 2014. *Ministerstvo pro místní rozvoj*. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

Podpora rozvoje a obnovy venkova 2013

Podprogram Podpora rozvoje a obnovy venkova 2013 se oproti výše uvedeného podprogramu liší tím, že má o jeden dotační titul méně, konkrétně o 4. dotační titul, týkající podpory obnovy drobných sakrálních staveb v obci, jinak se tyto podprogramy od sebe neliší. Podíváme-li se do Seznamu evidovaných žádostí, který nalezneme na webových stránkách Ministerstva vnitra, zjistíme, že se do podprogramu Podpory rozvoje a obnovy venkova 2013 přihlásilo celkem 1206 obcí, do dotačního titulu č. 1 62 obcí, do dotačního titulu č. 2 1070 obcí a do dotačního titulu č. 3 74 obcí. Projekty spadající do dotačního titulu č. 1 se týkaly především opravy místních komunikací a chodníků, opravy veřejných osvětlení, opravy a rekonstrukce kulturních domů a jiných objektů v obcích a výstavby víceúčelových hřišť. Dotační titul č. 2 zahrnoval projekty týkající se výstavby nových dětských hřišť a sportovních center, jejich opravy či rekonstrukce, opravy školních budov a také obnovy a opravy veřejných prostranství. Do 3. dotačního titulu spadají projekty týkající se, stejně jako u podprogramu Podpory rozvoje a obnovy venkova 2014, vzdělání, spolupráce a obnovy žádajících obcí. V seznamu evidovaných žádostí také nalezneme u každého projektu přihlášené obce v každém dotačním titulu kolonku, jaká byla výsledná cena každého projektu + jak vysoká dotace byla projektu poskytnuta. V dotačním titulu č. 1 byla výsledná částka dotací ve výši 39 899 000 Kč. V dotačním titulu č. 2 činila výsledná výše dotací 338 619 232 Kč a v dotačním titulu č. 3 byla výše dotací 10 427 536 Kč. Porovnála jsem výše všech dotací s podprogramem Podpory rozvoje a obnovy venkova 2012

Vesnice roku

Vesnice roku je soutěž, která je součástí Programu obnovy venkova a vznikla v roce 1995. Soutěž vznikla s cílem probudit v obyvatelích venkova zájem účastnit se na rozvoji jejich vesnice. Vesnice roku upozorňuje na význam venkova a podporuje aktivity obcí a občanů v rozvíjení tradic. Vyhlašovatelé soutěže jsou Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Svaz měst a obcí ČR, Spolek pro obnovu venkova a Ministerstvo zemědělství. Soutěž probíhá v krajském a celostátním kole. Do krajského kola se přihlašují všechny obce a ta,

jež získá Zlatou stuhu, postupuje do kola celostátního. Nutno dodat, že do celostátního kola postupuje pouze jedna obec za každý kraj. Oblastmi hodnocenými v soutěži jsou například společenský život, aktivity občanů, občanská vybavenost, péče o veřejná prostranství a krajinu atd. Vesnice, která zvítězí v celostátním kole, postoupí do soutěže Evropská cena obnovy vesnice vyhlašovaná Evropskou pracovní společností pro rozvoj venkova a obnovu vesnice. Do soutěže se přihlašují obce mající vesnický charakter a ve kterých žije nejvýše 7 500 obyvatel. Tyto obce musí mít vlastní strategický dokument zabývající se rozvojem obce. Má-li obec místní části, přihlašuje se do soutěže i s nimi, tedy jako celek.

V roce 2013 se do této soutěže přihlásilo 273 obcí. Vyhlášení výsledků soutěže proběhlo v Luhačovicích a první místo získala obec Jeseník nad Odrou, druhé místo obsadila obec Holovousy a třetí místo obsadila obec Dolní újezd. V roce 2013 přibyla do této soutěže nová kategorie, a to Video Vesnice roku. Přihlášené obce mohli natočit videa o své obci a na prvním místě se umístila obec Mokrovousy, druhé místo obsadila obec Nová Ves nad Nisou a třetí místo patřilo obci Kasejovice.⁴³

Program SAPARD

SAPARD neboli Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova je dotační program EU. U nás se tento program využíval v letech 2000 až 2006. Tento program má za cíl „*přispět k zavádění práva Evropského společenství v oblasti s trvale udržitelnými změnami sektoru zemědělství a ve venkovských oblastech kandidátských zemí.*“⁴⁴ Dotace z tohoto programu jsou využívány pro opravy a vylepšení provozů živočišné výroby, pro vývoj skladovacích technologií, rozvoj turismu ve venkovských oblastech a pro zachování zvyků a tradic českého venkova.

⁴³ Vesnice roku. *Vesnice roku v Programu obnovy venkova*. [online]. © 2010 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.vesniceroku.cz/o-soutezi/soute>

⁴⁴Dotace. *Ministerstvo zemědělství*. [online]. © 2009-2013 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/sapard/>

Prioritami programu SAPARD v ČR jsou:

- **Zlepšení konkurence schopnosti zemědělství**
- **Udržení rozvoje venkova**
- **Příprava podmínek programu**

Opatřeními programu SAPARD v ČR jsou:⁴⁵

- **Investování do majetku patřícího zemědělství**
- **Zlepšení zpracování produktů v zemědělství a v oblasti rybolovu**
- **Úprava půdy a pozemků**
- **Obnovení a rozvíjení venkova**
- **Rozvoj a členění činností hospodářství**
- **Metody zemědělství zaměřené na ochranu krajiny**
- **Zlepšení vzdělání**
- **Technická pomoc**

⁴⁵ Dotace. *Ministerstvo zemědělství*. [online]. © 2009-2013 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/sapard/>

5. Obec Lodhěřov

5.1 Charakteristika obce Lodhěřov

První písemná zmínka o obci Lodhěřov se objevuje ke konci třináctého století, přesněji roku 1294, kdy je obec zmíněna jako Rudegerschlag či Riegerschlag. V překladu název obce znamenal Lodhěřova paseka. Současný název obce se používá od druhé poloviny 14. století.

Obec Lodhěřov leží na jihu Čech, přibližně 8 km od města Jindřichův Hradec. Tato obec má jednu zvláštnost, a to, že se s délkou 2,8 km jedná o druhou nejdelší obec v České republice. K obci patří dvě místní části - Studnice a Najdek. Počet obyvatel žijících v Lodhěřově, ve Studnici a v Najdeku čítá ke konci roku 2013 667 obyvatel.⁴⁶

Studnice leží 3 km od Lodhěřova a žije zde k roku 2013 161 obyvatel. Nejstarší zmínka o vesnici se objevuje v roce 1294. Název vesnice vznikl pravděpodobně odvozením od nějakého pramenu, který se ve vesnici nacházel. V roce 1831 zde dokonce existovala školní budova.⁴⁷ Dnes ve vesnici škola není, žáci dojíždí do Lodhěřova či do Jindřichova Hradce, který je od vesnice 6 km. Do vesnice vede autobusová doprava, ale vzhledem k její nízké intenzitě jsou obyvatelé odkázáni na vlastní dopravní prostředky. V posledních letech dochází na okraji vesnice k výstavbě nových rodinných domků a obec se stává vyhledávanou lokalitou k bydlení, především kvůli krásně přírodě a klidnému prostředí.

⁴⁶ *Webové stránky obce Lodhěřov* [online]. © 2008 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.lodherov.cz/obec/o-obci.html>

⁴⁷ KOBLASA, Pavel. *Místopis jindřichohradecká: Seznámení s krajem zlaté růže a Českou Kanadou*. 1. vyd. České Budějovice: Veduta, 2012, s. 252. ISBN 978-80-86829-77-7, str. 119.

Najdek leží 2 km od Lodhého a žije zde k roku 2013 19 obyvatel. Nejstarší zmínka o vesnici pochází z roku 1297. Zajímavé je, že do této vesnice se elektřina zavedla až v roce 1940.⁴⁸ Do této místní části nevede žádné autobusové spojení, obyvatelé jsou odkázáni pouze na vlastní dopravní prostředky, nenajdeme zde ani žádný obchod s potravinami. V Najdeku vlastní nemovitosti Vesnice má především rekreační charakter, a to kvůli nedotčené přírodě a naprostému klidu.

Složení obyvatelstva obce Lodhého:

Rok	Stav k 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek	Celkový přírůstek	Stav k 31.12.
2000	609	9	6	15	13	3	2	5	599
2001	599	9	9	13	8	-	5	5	604
2002	604	6	9	21	15	-3	6	3	607
2003	607	2	9	18	18	-7	-	-7	600
2004	600	5	4	29	16	-1	13	14	614
2005	614	4	4	25	16	-	9	9	623
2006	623	2	9	29	33	-7	-4	-11	612
2007	612	4	6	16	15	-2	1	-1	611
2008	611	8	7	18	24	1	-6	-5	606
2009	606	4	9	35	13	-5	22	17	623
2010	623	8	4	21	25	4	-4	-	634
2011	634	6	6	25	12	-	13	-13	647
2012	647	11	3	22	23	8	-1	7	654

49

Z tabulky můžeme vidět, že obyvatel v obci stále přibývá. S výjimkou let 2001, 2004, 2007, 2008 a 2009, kde byl záporný přirozený přírůstek. Přirozeným přírůstkem rozumíme rozdíl mezi počtem narozených a počtem zemřelých. Migrační přírůstek pak znamená

⁴⁸ KOBLASA, Pavel. *Místopis jindřichohradecká: Seznámení s krajem zlaté růže a Českou Kanadou*. 1. vyd. České Budějovice: Veduta, 2012, s. 252. ISBN 978-80-86829-77-7, str. 90.

⁴⁹ Údaje z Českého statistického úřadu, zpracovala autorka bakalářské práce

rozdíl mezi přistěhovalými obyvateli a vystěhovalými obyvateli. Ten, dle tabulky, měl také vliv na pokles obyvatel ve zmiňovaných letech.

Věkové složení obyvatelstva Lodhéřova (údaje k roku 2013):

Obyvatel celkem 667			
Věk	Počet obyvatel	Muži	Ženy
Do 20 let	243	121	122
Do 40 let	190	104	86
Do 60 let	174	91	83
Do 80 let	59	24	35
Nad 90 let	1	-	1

50

V obci se nachází Základní a mateřská škola. Základní škola má pouze 1. až 5. třídu, do dalších ročníků žáci dojíždí do Jindřichova Hradce či do stejně vzdálené obce Deštná. V Deštné funguje jedna základní škola, oproti tomu v Jindřichově Hradci je pět základních škol. Dále poskytuje Jindřichův Hradec tyto střední školy – Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Obchodní akademie T. G. Masaryka a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Gymnázium Vítězslava Nováka, Soukromá střední škola obchodu, služeb a provozu hotelů, s.r.o. a Střední zdravotnická škola. Další zajímavostí je, že se v Jindřichově Hradci nachází Fakulta managementu VŠE, která je jedinou mimopražskou fakultou. Vzhledem k takto bohatému výběru škol nemusí studenti Lodhéřova za vzděláním cestovat daleko.

⁵⁰ Údaje z <http://www.lodherov.cz/obec/o-obci.html> zpracovala autorka bakalářské práce

Základní škola byla v letech 2009-2010 rekonstruovaná. Na rekonstrukci byly čerpány dotace, avšak podmínkou pro poskytnutí dotací bylo to, že škola musí dalších 10 let fungovat, což při neustálém nárůstu obyvatel nebude problém. Základní školu navštěvuje dohromady 11 žáků, mateřskou školu pak žáků 24.⁵¹

Kulturní život v Lodhěřově v posledních letech vzrostl. V obci funguje hned několik složek. Nejznámější je Tělovýchovná jednotka Sokol Lodhěřov, jejíž oddíl fotbalistů a hráčů stolního tenisu sbírá sportovní úspěchy v soutěžích. Další složkou je Myslivecké sdružení Čert'ák, pojmenované podle tamního nejvyššího bodu, kopce Čert'ák. Spolu se Sborem dobrovolných hasičů Lodhěřov pořádají různé kulturní akce, jako různé zábavy, Dětský den, plesy aj. Nejmladší složkou obce je Kulturně umělecká nezávislá asociace, občanské sdružení (zkráceně KUNA).⁵² Toto sdružení založili dva mladí obyvatelé obce, kteří chtěli více přispět ke kulturnímu životu v obci. Každoročně pořádají divadelní představení, na která se sjíždějí lidé z okolních měst a vesnic. Také pořádají různé kulturní akce pro děti a zábavy pro dospělé. V minulém roce byla mezi obyvatele velmi populární akce s názvem Pohádkový les, jež byl určen dětem s rodinami. Dalšími hojně navštěvovanými akcemi jsou divadelní představení, kde se zapojují všichni členové sdružení.

Dominantou obce je kostel svatého Petra a Pavla, jež je kulturní památkou. Už tradičně každý rok na svátek Petra a Pavla se koná pouť. Již třetím rokem se v kostele koná 23. prosince vánoční zpívání, které je v obci obyvateli velice oblíbené a také se pyšní hojnou účastí jak místních obyvatel, tak i obyvatel z okolních vesnic a měst. V tomto

⁵¹ *Webové stránky obce Lodhěřov* [online]. © 2008 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.lodherov.cz/obec/zs-ms-lodherov.html>

⁵² *Webové stránky obce Lodhěřov* [online]. © 2008 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.lodherov.cz/obec/o-obci.html>

kostele byl do roku 1945 vystavován nejstarší papírový betlém Lodhého, který se v současnosti nachází v Jindřichohradeckém muzeu.⁵³

Od března roku 2012 do září roku 2013 v obci proběhlo budování kanalizace a čističky odpadních vod. Budování se ujala I. Kamenická stavební a obchodní firma. Do budoucna se počítá i s vybudováním kanalizace v obcích Studnice a Najdek. V těchto obcích se kanalizace a čistička odpadních vod nebudovala spolu s obcí Lodhého, neboť v těchto obcích má trvalé bydliště jen nízké procento obyvatel, kteří využívají pobyt pouze k rekreaci a sami obyvatelé souhlasili s pozdějším vybudováním. Kanalizace byla financovaná z prostředků obce a z dotací Ministerstva zemědělství. Celková částka činila 66 794 917 Kč, z toho dotace od ministerstva 49 159 000 Kč.

5.4 Problémy obce a možnosti jejich řešení

V posledních letech se obec věnuje problematice vybudování úložiště radioaktivního odpadu. Co je to vlastně radioaktivní odpad? Radioaktivní odpad vzniká v těch odvětvích průmyslu, kde se pracuje s radioaktivními látkami. Většina z nás si pod pojmem radioaktivní odpad představí především vyhořelé palivo z jaderných elektráren. Ale už málo z nás ví, že se radioaktivní odpady dělí na dvě skupiny. První skupinu tvoří různé kapaliny, roztoky, pevné látky a materiály, které vznikají v jaderných elektrárnách. Druhou skupinu tvoří tzv. institucionální odpady, tedy různé měřicí přístroje, oděvy, látky či injekční stříkačky, vznikající ve zdravotnictví, zemědělství a výzkumu. Radioaktivní odpady se dále dělí podle míry nebezpečnosti na přechodné, nízkoaktivní, středně aktivní a vysoko aktivní. Poslední tři zmíněné je nutno izolovat od životního prostředí vybudováním úložiště. Tato úložiště zajišťuje Správa úložišť radioaktivních odpadů zřízena roku 1997.

⁵³ *Webové stránky obce Lodhého* [online]. © 2008 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.lodherov.cz/obec/o-obci.html>

Pro vybudování úložiště je třeba, samozřejmě, splnit určité podmínky. Je potřebné najít vhodnou lokalitu a především souhlas veřejnosti.⁵⁴

V současnosti jsou v České republice vybudována tři přípovrchová úložiště. Největší úložiště je vybudováno v Dukovanech, menší úložiště se nachází v lokalitě Richard u Litoměřic, nejmenším je úložiště Bratrství u Jáchymova. V Dukovanech se ukládá nízkooaktivní a středněaktivní odpad vznikající v jaderné elektrárně Dukovany a Temelín. Do úložiště Richard je ukládán institucionální odpad a úložiště Bratrství tvoří odpady s obsahem radionuklidů. Provozní náklady úložišť jsou hrazeny z jaderného účtu, který je tvořen příspěvky všech původců radioaktivních odpadů v ČR.⁵⁵

12 km od Lodhého leží obec Okrouhlá Radouň, kde v letech 1972-1990 probíhala těžba uranové rudy. Hloubka těžby dosahovala 600 m pod povrchem. Dohromady bylo vytěženo 1 339,5 tuny uranové rudy, která byla zpracovaná v Mydlovarech, nacházejících se též v jižních Čechách, necelých 70 km od Okrouhlé Radouň. V současné době je důl zatopen a funguje zde čistírna důlních vod.⁵⁶

V roce 2004 se v obci konalo referendum. V tomto roce bylo 470 oprávněných voličů a hlasovalo celkem 394 voličů. První otázka referenda zněla: „*Souhlasíte s tím, aby bylo na území obce Lodhého vybudováno hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva a vysoce radioaktivních látek?*“, druhá otázka zněla: „*Souhlasíte s tím, aby orgány samosprávy obce Lodhého při výkonu samostatné působnosti využily prostředků, aby zabránily stavbě hlubinného úložiště jaderného paliva a vysoce radioaktivních odpadů?*“. Na první otázku

⁵⁴SÚRAO. *Správa úložišť radioaktivních odpadů*. [online]. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://surao.cz/cze/Uloziste-radioaktivnich-odpadu/Radioaktivni-odpady/Ukladani-radioaktivnich-odpadu>

⁵⁵SÚRAO. *Správa úložišť radioaktivních odpadů*. [online]. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://surao.cz/cze/Uloziste-radioaktivnich-odpadu/Soucasna-pripovrchova-uloziste/>

⁵⁶DIAMO. *Diamo státní podnik Stráž pod Ralskem*. [online]. © 2014 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.diamo.cz/okrouhla-radoun/>

kladně odpovědělo pouze 1% voličů, záporně pak 99%. Na druhou otázku kladně odpovědělo 97% voličů a záporně 3%.⁵⁷

Zeptala jsem se obyvatel Lodhého, jaké by podle nich mělo vybudování úložiště pro obec následky. Dostalo se mi hned několika odpovědí, které by se daly rozdělit na „pozitivní a negativní“. Nejčastější odpověď se týkala přírody a její devastace. Také se dotazovaní často zmiňovali o možnosti zvýšení dopravního provozu v obci a s tím spojený hluk. Další „negativní“ odpověď byla, že po vybudování úložiště dojde k poklesu cen pozemků a nemovitostí a odchodu obyvatel z obce. Ovšem byli i tací, kteří na vybudování úložiště našli pozitiva, jako například vznik nových pracovních míst či finanční podporu pro obec.

Vzhledem k tomu, že referendum proběhlo v roce 2004, změnil se názor některých obyvatel na vybudování úložiště. K mému překvapení se mi také dostalo spousty kladných odpovědí na otázku, zda obyvatelé souhlasí s vybudováním úložiště. Zdůvodňovali svou odpověď, jak jsem zmínila výše, možným vznikem nových pracovních míst a finanční podporou pro obec. Jednalo se zejména o obyvatele věkové skupiny do třiceti let. Otázkou však zůstává, budou-li tito obyvatelé, kteří mají kladný názor na úložiště radioaktivního odpadu, stálými obyvateli obce i po vybudování tohoto úložiště. Můj názor je takový, že pokud dojde k vybudování úložiště, budou mé návštěvy této obce značně omezeny, také současní obyvatelé, patřící do kategorie mladších třiceti let, budou dle mého názoru tuto vesnici opouštět a vyhledávat jinou lokalitu k bydlení.

Při návštěvě Obecního úřadu jsem se zeptala paní starostky, zda obec v budoucnu plánuje nějaké projekty. Dostalo se mi odpovědi, že vzhledem k vysokým výdajům obce za vybudování kanalizace, v budoucnu plánují pouze úpravy obce, jako například opravu místní komunikace, opravy chodníků, které jsou opravdu ve špatném stavu a obyvatelé na tento problém často poukazují, dále plánují opravu fasády s výměnou oken v tamním Kulturním domě a jako poslední plánují vybudování nové autobusové zastávky v místní části Studnice. Samozřejmě plánují i dokončení kanalizace v místních částech Studnice a

⁵⁷ Výsledky místního referenda v Lodhého

Najdek. V posledních dnech se dostává do popředí také problém bezpečnosti dětského hřiště. To bylo v obci vybudováno v roce 2010. Bohužel bylo zvoleno místo pro výstavbu v těsné blízkosti hlavní komunikace a toto hřiště není nijak zabezpečené. Mám na mysli absenci plotu či nějakého jiného oddělení hřiště od hlavní komunikace. Matky tedy musí své děti neustále hlídat, což vytváří pouze stres a hřiště není tak využíváno, jako by mohlo být, bylo-li by vhodněji zvolené umístění.

Lodhéřov je vzhledem ke své výhodné poloze vyhledávanou lokalitou k bydlení. Ovšem faktem je, že vybudováním úložiště radioaktivního odpadu zájem možných budoucích obyvatel opadne a budoucí vývoj obce bude záviset na stálých obyvatelích.

Závěr

Pro zachování venkova je důležitý příliv mladých lidí, kteří založí rodinu a tím přispějí ke zvýšení počtu obyvatel. Pokud leží venkovské sídlo blízko města, je to nesporná výhoda. Venkov poskytuje málo pracovních příležitostí a kvůli tomu lidé upřednostňují život ve městě. Avšak pokud je v blízkosti město, může obyvatel venkova za práci dojíždět, je-li dobrá dopravní obslužnost. Bohužel, většinou jsou tyto dojíždějící obyvatelé odkázáni na vlastní dopravu a to může časem rozhodnout v neprospěch života na venkově. I přesto má větší šanci na rozvoj vesnice ležící v blízkosti města než ty vzdálenější. Pokud ovšem leží vesnice v těsné blízkosti města, je otázkou času, kdy se tyto vesnice stanou jeho součástí. Zachování venkova nezávisí jen na mladých obyvatelích, důležitý je také přístup obce samotné. Obce starající se o obyvatele a o prostředí mají vyšší šanci k rozvoji. Pasivní přístup obcí spíše obyvatele odradí. Proto jsou programy pro rozvoj venkova velkým přínosem. Finance poskytnuté obcím formou dotace umožní uskutečnění projektů, které podpoří rozvoj venkovských sídel a tím mohou přilákat další obyvatele. Také spolupráce obyvatel s obcí má veliký význam. Pokud obyvatelé dávají obci návrhy na nějaké zlepšení v obci, a ta obyvatelům vejde vstříc, nebudou obyvatelé muset odcházet za lepšími podmínkami jinam.

Obec Lodhěřov má výhodou polohu a v posledních letech vysoký přírůstek obyvatel. Také se stává vyhledávanou lokalitou pro život. I co se týká spolupráce obyvatel s obcí, jsou obyvatelé aktivní a mají zájem na zachování a rozvoj obce. Po vzniku sdružení KUNA je i kulturní život v obci na vyšší úrovni. V těchto směrech má Lodhěřov dobré vyhlídky do budoucna. Ovšem pokud se v obci Lodhěřov v budoucnu vybuduje úložiště radioaktivního odpadu, může to znamenat pro obec velké mínus. Vznikem úložiště dojde k poklesu obyvatel a k poklesu cen nemovitostí. Lidé nebudou chtít bydlet v nebezpečném prostředí a vychovávat zde své děti. Sice je možnost vzniku nových pracovních míst, ale je otázkou, zda takový pracovník bude i v tomto prostředí chtít žít. Vybudování úložiště radioaktivního odpadu bude pro obec znamenat pokles populace a nejistý vývoj vesnice.

Resume

For the preservation of the countryside is important incoming of young people who start a family and thereby contributing to the increase of population. If the countryside town is located near the regional town, it is a an indisputable advantage. The countryside provides a few jobs and because of this people prefer living in the city. People prefer living in the city because the countryside provides a few jobs. People can commute to their job. Some people have to use public transport but somewhere is public transport on low level due to people can decide for living in regional towns and cities. Therefore villages near the regional town have greater chance of developing than remote villages.

Preservation of countryside depends not only on the young inhabitants; it is also important approach of the authorities of village. The villages caring about the people and the environment have a higher chance to develop. The passive approach is discouraging residents. Therefore, the develop programs of countryside is great benefit. Finance provided to villages in the form of grants help realize the projects that support the developing of countryside and thereby can attract more new people. The village Lodhěřov has the advantage of location and in recent years, a high increase of population. It is also becoming a popular location for life. Residents of the village are active and interested in the developing of the village. After the establishment of the association KUNA is cultural life at a higher level.

However, if in the village Lodhěřov will be built a radioactive waste disposal in the future. It can mean a big minus for the village. The repository will decline real estate prices and may cause a decrease level of population. People will not want to live near repository. Radioactive waste disposal near Lodhěřov may cause negative effect on the future development of the village.

Zdroje:

Literatura

[1] HRALA, Václav, Václav KAŠPAR a Milan VOŠTA. *Geografie světového hospodářství: vybrané kapitoly*. V Praze: Vysoká škola ekonomická, Fakulta mezinárodních vztahů, 2000, ISBN 80-245-0079-5.

[2] KOBLASA, Pavel. *Místopis jindřichohradecka: Seznámení s krajem zlaté růže a Českou Kanadou*. České Budějovice: Vedita, 2012, ISBN 978-80-86829-77-7.

[3] MAJEROVÁ, Věra a Jaroslav ČMEJREK. *Český venkov 2005: rozvoj venkovské společnosti*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2005, ISBN 80-213-1274-2.

[4] MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008: proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, ISBN 978-80-213-1911-0.

[5] MLÁDEK, Jozef. *Základy geografie obyvatelstva: Vysokoškolská učebnica*. Bratislava: Slov. pedagog. nakl., 1992, ISBN 80-080-0768-0.

[6] SHORT, John Rennie. *Lidská sídla*. Praha: Nakladatelský dům OP, 1994, ISBN 80-858-4114-2.

[7] SLEPIČKA, Alois. *Venkov a/nebo město: Lidé, sídla, krajina*. Praha: Svoboda, 1981.

[8] ROUBÍČEK, Vladimír. *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia, 1997, ISBN 80-859-6343-4.

[9] VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění po světě*. Praha: Academia, 1980, ISBN 21-016-80.

Prameny

[10] NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)

[11] Usnesení vlády České republiky ze dne 11. listopadu 1998 č. 730 o Programu obnovy venkova

[12] Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

[13] www.czso.cz

[14] www.diamo.cz

[15] www.distgeo.upol.cz

[16] www.eagri.cz

[17] www.mmr.cz

[18] www.isap.vlada.cz

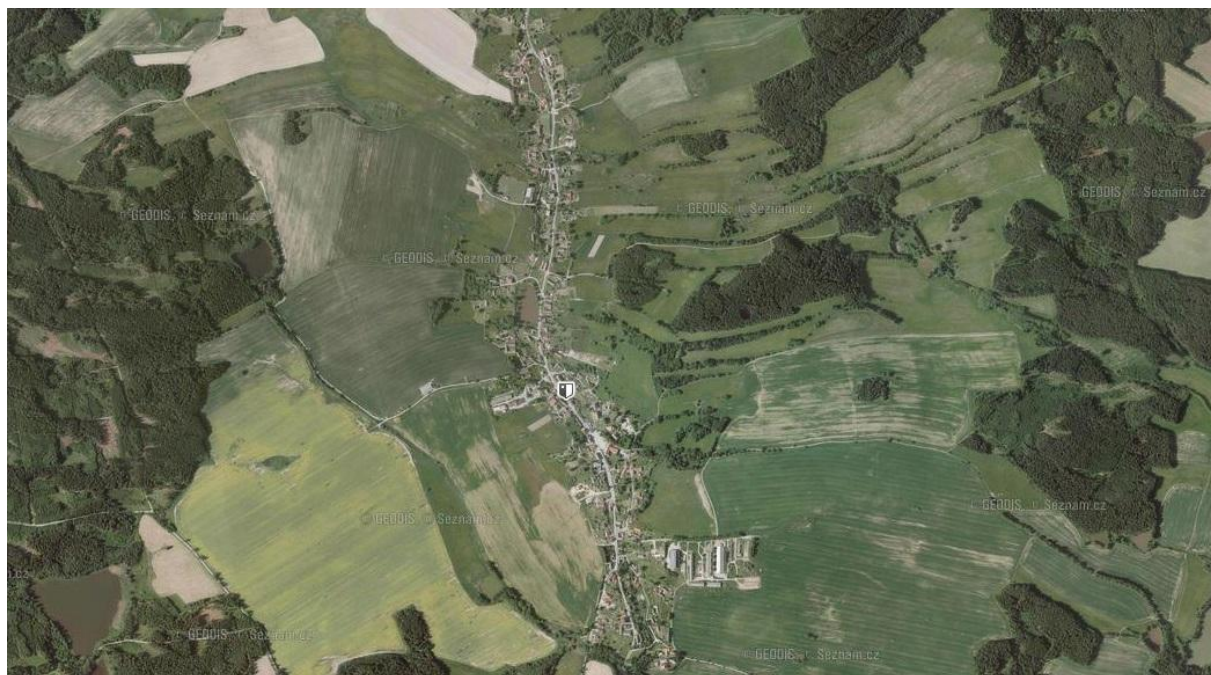
[19] www.lodherov.cz

[20] www.managementmania.com

[21] www.surao.cz

[22] www.vesniceroku.cz

Přílohy

Obrázek č. 1 Letecký snímek Lodhěřova, zdroj: Mapy.cz. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: www.mapy.cz

Obrázek č. 2 Letecký snímek Studnice, zdroj: Mapy.cz. [online]. [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: www.mapy.cz

Obrázek č. 3 Letecký snímek Najdeku, zdroj: Mapy.cz. [online]. [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: www.mapy.cz

Obrázek č. 4 Členové občanského sdružení KUNA po úspěšném divadelním představení, zdroj: Obec Lodhéřov. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://lodherov.cz/aktivity-spolky/os-kuna.html>

Obrázek č. 5 Snímek kostela s přilehlým hřbitovem z roku 1971, zdroj: Obec Lodhéřov. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://lodherov.cz/obec/fotogalerie-obec.html?galerie=1>